

KİTAP AYRACI

HAKİKAT DERGİSİ

KASIM 2020- SAYI 3

Ayın konusu: İman

Hayrı da şerri de
Allah yaratıyorsa
insan nasıl mesul
olur?

Melekler neden
görünmezler?

Eski semavi
kitaplara da
inanmalı mıyım?

İmanın ne
kadar sağlam?
İman testi
Allah'a iman eden
nasıl bir insan olur?

Kader Kuran'da
geçmiyor mu?

Melekler gerçek mi?

KİTAP AYRACI KİMDİR?

Kitap Ayracı, hayatı Risale-i Nur'larla değişmiş, güzelleşmiş, Allah'ı Risalelerle daha iyi tanımış bir avuç insanın, bu hakikatleri diğer insanlara da ulaştırma çabasından ibarettir.

Hayatın gayesinin " Allah'ı tanımak ve ömrü Allah yolunda harcamak" olduğunu anlamış, elindeki, gönlündeki hakikatlerin şükrünü eda etmeye çalışan bir avuç insandır.

Kitap Ayracı yıllar önce Adana'da kurulmuş bir hanım medresesidir. En başta bir mekanı olmayan ümitleri olan medresemizin şu an elhamdülillah bir mekanı mevcuttur.

Kitap Ayracı'nda

- Kuran-ı Kerim ve tecvid dersleri
- Risale-i Nur dersleri
- Lahika dersleri
- Hakikat Belgeseli

gibi dersler yapılmaktadır.

Coronavirüs sebebiyle geçici süreyle sadece Cumartesi günleri saat:14.00'da Risale-i Nur derslerimiz devam etmektedir.

K İ T A P
A Y R A C I
♥ 0 1 ★

- İÇERİK -

Sayfa 3: İman nedir?
Tahkiki iman nedir?

Sayfa 6: Meleklerle
İman

Melekler varsa neden göremiyoruz?

Sayfa 5: Allah'a
İman

Allah'a iman eden kişi nasıl bir insan olur?

Sayfa 10:
Kitaplara İman

Eski semavi kitaplara da
inanmalı mıyım?

Sayfa 8:
Peygamberlere İman

Anlaşılmaz bir kitap muallimsiz olsa
manasız bir kağıttan ibaret kalmaz mı?

Sayfa 14: Kader ve
Kazaya İman

Hayrı da şerri de Allah yaratıyorsa
insan nasıl mesul olur?

Sayfa 12: Ahirete
İman

Şu çürümüş kemiklere kim can verecek?

İMAN NEDİR?

Güvenme, verilen bir habere kalbten inanma, haberi getireni tasdik etme; bir şeye tereddüde düşmeksizin inanma; Allah'a, ondan başka ilâh olmadığına, Hz. Muhammed (s.a.s)'ın Allah'ın kulu ve Resulu olduğuna, Allah'ın meleklerine, kitaplarına, ahiret gününe, kadere, hayır ve şerrin Allah tarafından yaratıldığına inanma (Buhârî, iman, 37; Müslim, iman, 1, 5, 7; Ebû Dâvud, sünne,15).

Bütün dилcilerin örfünde imanın hakikati; "mutlak tasdik"dir. Yani, bir şahsa, bir habere veya bir hükme, kesin olarak ve gönülden gelerek inanmak, onu doğrulamak, sözünü doğru kabul etmektir. Tasdik eden, tasdik ettiği şahsı tekzip edilmekten emin kılmış veya bizzat kendisi yalandan emin ve mutmain olmuştur.

İman, mantık ilmindeki "tasavvur"un karşılığı olan "tasdik" ten ibaret olup, kavramındaki iki unsur vardır: Biri "bilgi=marifet" unsuru; diğeri, irade ve ihtiyar (kesb)" unsuru. Çünkü, önce neye, niçin ve nasıl inanılacağı bilinmeden, bir şeye iman ve onu tasdik mümkün olmaz. Bu yüzden "marifet" unsurunun rolü açık; imanın akıl, fikir, düşünce ve nazar ile ilgisi aşîkârdır. İrade ve ihtiyar unsuru ise, bilinen bir şeyin tasdik edilerek iman haline gelmesi, terim ifadesiyle "iz'an ve kabulü" için şarttır. Diğer bir deyimle; bilinen ve iman konusu olan husus, baskı ve korkudan uzak, samimi bir gönülle içten benimsenmeli, tam bir teslimiyet ile kabul ve itiraf edilmelidir. O halde imanda; bilgiye

dayanan iradeli bir tasdik, kesb ve ihtiyar lâzımdır. Her şeyi çok iyi bilen şeytanın kâfir sayılması, bu ikinci unsurun bulunmamasındandır. O halde, yalnız "marifet" ile iman olmaz. Çünkü kesb ve ihtiyar olmadan kalbde hasıl olan şey, tasdik değil, marifettir. Zira bir bilginin. imanda aslolan "tasdik" derecesinde sayılabilmesi için onda, irade ve ihtiyara dayanan kalp rızası ve teslimiyet şarttır. Ancak, tasdikte aranan iz'an'ın, "itikad-ı câzim" denilen kesin olarak yakîn ifade etmesi şart koşulmadığından; "zann-ı gâlib" denilen avam müslümanların tasdiki, yani "mukallidin imam" Ehl-i Sünnete göre kâfi ne makbul sayılmıştır. Bu gibi tasdiklere "iman-ı hükmi" denir.

Aklı ve naklî delillere dayanarak elde edilen kuvvetli imana ise, "**tahkiki iman**" adı verilir. Bu yola (delil ve istidlâle) gücü yettiğince başvurmak farz olduğundan, bunu terkeden bir mü'min günahkâr olur (bk.Ali Arslan Aydın, İslâm İnançları (ilm-i Kelâm),

Tasdikin Derece ve Türleri:

Mutlak tasdik derece ve türleri vardır.

Tasdik edilerek inanılan şey, görülen ve bilfiil mevcut olan bir şey ise, bu tasdike "**tasdik-i şuhûdî**"; gözle görülmediği halde, varlığına delâlet eden bir delil veya eser vasıtasıyla biliniyorsa, bu gibi tasdiklere de "**tasdik-i gaybî**" denir.

Bu yüzden, imanın içerdiği mutlak tasdik, dилciler nazarında;

a) Ya **kavlî**, yani sözle,

b) Veya **fiilî**, yani iş ve amel ile olur.

Kavlî olan da, biri **kalbî** (kalp diliyle), diğeri de **lisanî** (dil ile) olmak üzere iki türdür. O halde, dилcilere göre tasdik üç türü ve derecesi vardır. Bunlar;

a) Kalb ile yapılan tasdik: Bir kimsenin herhangi bir şahsı veya hükmü kalbiyle kabul ve itiraf etmesidir.

b)Bizzat dil ile yapılan tasdik: Bu da, insanın, inandığı şeyin hak ve gerçek olduğunu başkası duyacak şekilde söyleyip ilân etmesidir. Dil ile yapılan bu tasdik de iki türdür:

a) Hakîkî, b) Zahirî,

Hakîkî anlamda; dil ile ikrar edilen, kalb ile de tasdik edilir. Yani dil ile kalb tasdikte birleşir. Böyle bir tasdike sahip olan kimse, hakîkaten inanmış bir "mü'min"dir.

Zâhirî alanda ise dil ile tasdik olunan şey, kalp ile tekzip olunur. Yani dili ve zahiri başka, kalbi ve batını başkadır. Kalbi, dilinin söylediğini inkar ve reddetmektedir. Bu gibi zahiri tasdik sahiplerine, dinî literatürde "**münafık**" adı verilir. Bunlar zahiren mümin; hakîkatta ve Allah katında kafir sayılırlar.

c) Organlarla yapılan fiili tasdik: Söylenen sözün gereğini bilfiil ima etmek suretiyle yapılan tasdik şeklidir ki, bunun makbul olanı; işlenen fiilin, hem dil, hem de kalp ile yapılan bir tasdike dayanmasıdır. Şayet yalnız dil ile ikrarın eseri ise, yapılan iş, riyadan başka bir şey değildir ve nifak alametidir (Elmalılı, Hak Dini Kur'an Dili, I, 179).

İslam İstilahında İmanın Manası, Hakîkati ve Rükûnleri

İslami ıstılah olarak "iman". Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.)'in Allah (c.c.) tarafından getirdiği kesin olarak bilinen haber, dini esas ve hükümlerin doğru ve gerçek olduğuna tereddütsüz inanmak, bunların tamamını iz'an ve kabul ile tasdik ve itiraf etmektir. Yani Allah'a, Hz. Muhammed'in son Peygamber olduğuna ve "Zarûrât-ı diniyye" diye bilinen İslâmî esaslara, hükümlere ve haberlere, kesin olarak inanmak, tamamını kabul ve itiraf etmektir. **Zarûrât-i diniyye;** Peygamberimizden tevâtür yoluyla naklolunan ve aklî delile muhtaç olmadan bilinen; Kur'an'ın Allah kelâmı olduğu, ölümden sonra dirilmenin ve âhiret hayatının hak olduğu; namaz, oruç, zekât ve Hac gibi ibadetlerin farz; zinanın, şarabın, faizin, adam öldürmenin ve yalan söylemenin haram olduğu gibi İslâmî esas, hüküm ve haberlerdir. Kesinlik ifade eden bu gibi dinî esaslara her müslümanın tereddütsüz inanması gerekir.

Şer'î iman iki surette teşekkül eder. **İcmali veya tafsili.** Resulullah Hz. Muhammed (s.a.s.)'in tebliği ettiği dini esas ve ilâhî hükümlerin tamamına, tafsilat gözetmeden topluca inanmaya **icmali iman** denir. Bunun da en özlü ifadesi; "Allah'tan başka ilâh bulunmadığına ve Hz. Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna" kesin olarak inanmaktır. Bu iman, "Kelime-i Tevhid" ve "Kelime-i şehadet" diye bilinen kesin "**Lâ ilâhe illallah, Muhammedu'r-Resulullah**" demek ve bunu kalb ile tasdik etmekle olur. Bu, Şer'î imanın ilk mertebesi ve İslâm binasına girmenin ilk şartıdır. Çünkü bu cümlede, İslâm'ın iki ana rüknü ile bir kimsenin iman etmesi zorunlu olan dini hakikatların esası ve özü toplu olarak vardır. Zira Allah Teâlâ'nın yegane hâlık ve tek mabud; Hz. Muhammed (s.a.s.)'in de Allah'ın Resulü olduğunu tasdik etmek, onun haber verdiği **bütün dinî esaslara ve ilâhî hükümlere topluca inanmak** demektir. Ancak, bu dinî hükümlerin tamamını tek tek hemen öğrenmeden, hepsine birden topluca iman edildiği için, bu tür imana "**İcmali iman**" denmiştir. Akıl ve baliğ olan (akıllı ve erginlik çağına gelen) her şahsa, "icmali iman"a sahip olmak **şart ve farz** ise de;

mümine yaraşan imanın bu ilk kademesinde ve İslâm'ın ana kapısında kalmayıp, dinin diğer iman ve ibadet esaslarını, amelî ve ahlâkî hükümlerini -gücü ve takati nisbetinde- öğrenmesi ve bunlara ayrı ayrı tafsili olarak iman etmesidir.

Tafsili İmanın Dereceleri ve İman Esasları: Tafsili imanın birinci derecesi şu üç büyük esasa inanmaktır: a) Allah Teâlâ'nın varlığına, birliğine, yegane yaratıcı ve tek Ma'bûd olduğuna, b) Hz. Muhammed (s.a.s.)'in Allah'ın kulu ve son Peygamberi olduğuna, c) Ölümden sonra dirilmenin (ba'sü ba'de'l-mevt), ahiretin ve ahiret ahvâlinin (Cennet ve nimetlerinin, Cehennem ve azabının ve oradaki diğer gerçeklerin) hak ve gerçek olduğuna yakinen inanmaktır.

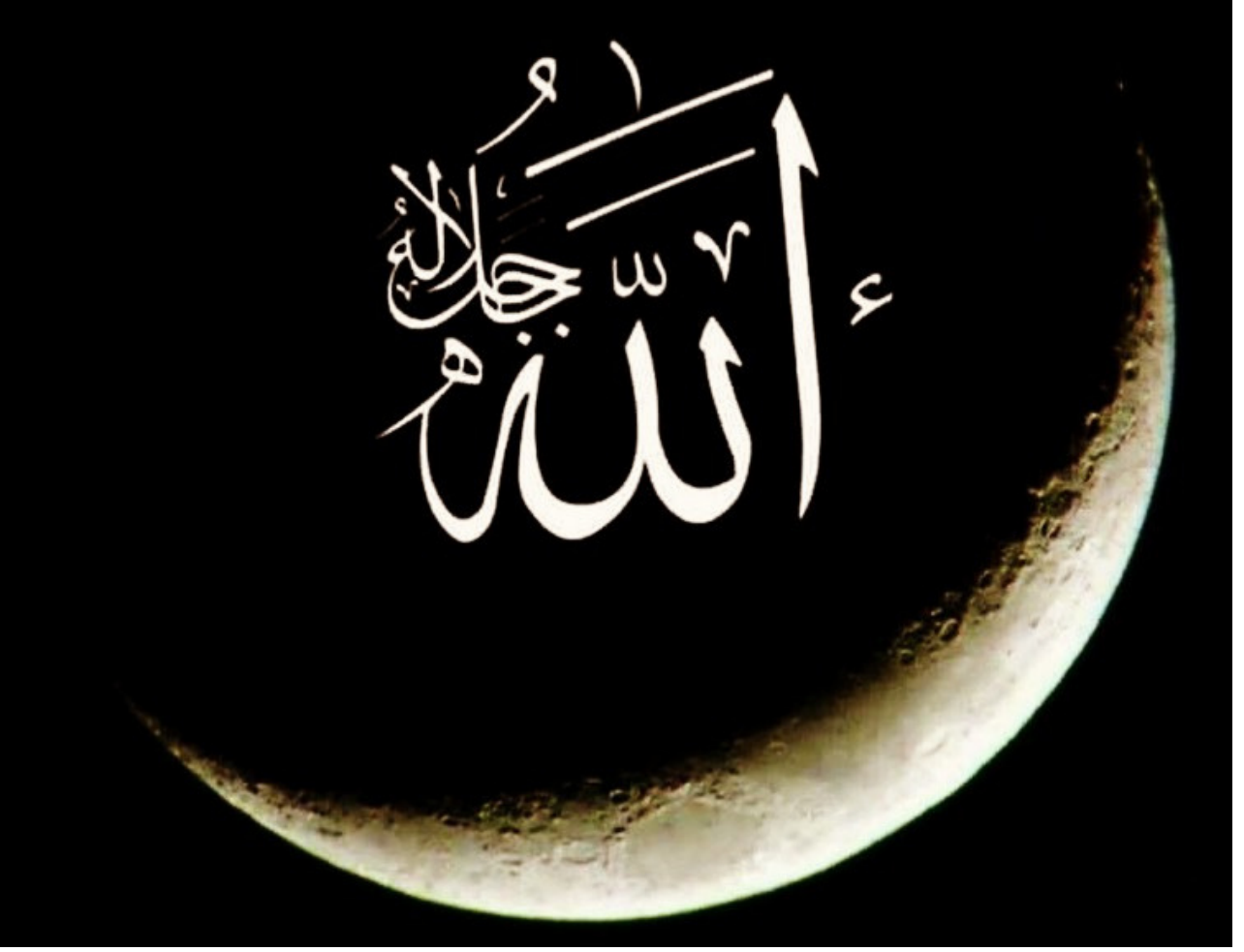
Tafsili imanın ikinci derecesi;

"Âmentü'de ifadesini buları altı iman esasına; Allah'a, Meleklerine, (bütün) kitaplarına, (bütün) peygamberlerine, ahiret gününe (ve ahiret ahvaline) ve kaza-kadere (hayır ve şerrin Allah'dan- O'nun yaratması ve takdiri ile olduğuna) kesin olarak inanmaktır. Bu esaslar, Kur'an-ı Kerim'de birçok ayetlerde belirtilmiştir (el-Bakara, 2/177, 285; en-Nisâ, 4/136)

Tafsili imanın üçüncü ve en yüksek derecesi,

Resulullah Hz. Muhammed (s.a.s.)'in, Allah Teâlâ tarafından "Kitap" ve "Sünnet" ile tebliğ ettiği kesin olarak bilinen ilâhî esas ve hükümlerin tamamına ve her birine ayrı ayrı (murad-ı ilâhîye uygun olarak) iman etmektir. Daha açık bir deyimle; Allah kelâmı olduğu tevâtür yoluyla ve kesin olarak bilinen Kur'an ayetleri ile Peygamberimizin sahih hadislerinde zikredilen namaz, oruç, zekât ve hac gibi farz ibadetleri; adam öldürmek, zina etmek, içki içmek, yalan söylemek gibi haramları, hülâsa her türlü emir ve yasakları, iman. amel ve ahlâk esaslarını ve her biri ile ilgili dinî hükümleri gücü yettiğince öğrenerek bunların farz, vâcib, haram veya helâl olduklarını tasdik etmek ve hepsinin hak ve gerçek olduğuna ayrı ayrı iman etmek, İslâm'da tafsili iman derecelerinin en yükseğidir. Ancak, imanın bu derecesine ulaşabilmek, çok geniş ve etraflı bir ilim sahibi olmayı, yani aslî (itikadî) ve fer'î (fikhî amelî) bütün dinî esas ve hükümleri ayrı ayrı öğrenip, herbirine irade ve ihtiyar ile inanmayı gerektirir. Bu ise, ancak, bu nitelikte ilim ve iman sahibi olan âlimlere, din bilginlerine nasib olur. O halde tafsili imanın dereceleri, her müslümanın imkân ve yeteneklerine göre değişir.

Gerçekte her şahıs, sahip olduğu ilim ve kabiliyet ile orantılı olarak mükellef ve sorumludur. Bu bakımdan, genel olarak herkes için farz kılman iman, imanın ilk derecesi sayıları "İcmali iman"dır. Zira, İslâm dairesine ancak bu ana kapıdan girilir. Ancak, bununla yetinilmeyerek, İslâm inançlarının ana unsurları olan iman esaslarını güç oranında öğrenmek, onlara tereddütsüz inanarak iman derecelerinde yükselmek her müslüman için gereklidir. Böyle olan kimseler, takvâ yollarında ilerlemiş, imanlarını kuvvetlendirmiş, olgunlaştırarak kemâle erdirmiş olurlar.

ALLAH'A İMAN

Allah'a iman, iman şartlarının ilkidir. Allah'a iman, Allahu Teâlâ'nın varlığına ve birliğine inanmak ve O'nu sıfat ve isimleriyle güzelce tanımaktır ve bütün dinlerin temelidir.

Allah'a inanma, O'na dayanma ve ibâdetde bulunma ihtiyacı, insan fitratında vardır. Bu duygu, insanla beraber doğmuş ve her devirde de var olmuştur. Allah'ın varlığına bir çok delilin olduğunu gösteren şu âyet-i kerimeyi birlikte okuyalım; **Şüphesiz semâvat ve arzın yaratılmasında, gece ile gündüzün birbiri peşinden gelmesinde, insanların faydasına olan şeyleri, denizde taşıyarak yüzüp giden gemilerde, Allah'ın gökten indirdiği bir su ile ölmüş olan toprağı diriltmesinde, yeryüzünde her çeşit canlıyı yaymasında, rüzgârları ve yer ile gök arasında emre hazır bekleyen bulutları döndürmesinde elbette düşünen bir topluluk için Allah'ın varlığını ve birliğini ispatlayan pekçok delil vardır.” (Bakara 164)**

Rabbimiz bizi bir çok âyet-i kerime ile imana davet ediyor. Bir ayeti yine birlikte okuyalım; Size ne oluyor ki; **Resûl sizi Rabbinize iman etmeye davet ettiği hâlde, Allah'a iman etmiyorsunuz? Hem muhakkak ki sizden, (iman edeceğinize dair) kesin bir söz almıştı. Şayet iman etmiş kimselerseniz (bu çağrının ve sözünüzün gereğini yerine getirin) (Hadîd 8)** buyuruyor.

Allah'a inanan ve sevgiyle bağlanan kimse, inançsızlığın verdiği korkunç ızdırap ve elemelerden kurtulur. Allah'a iman eden kimsenin, kendine de, başkalarına da hiçbir zararı dokunmaz.

Kanunun olmadığı yerlerde bile Allah'ın onu her an gördüğü inancı, işlediği kötülüklerin cezasız kalmayacağı korkusu, onu kötülüklerden alıkoyar. Değil kötülük, bilakis elinden geldiğince herkese iyilik yapmaya, faydalı olmaya çalışır.

Allah'a îman eden kişi

- 1- Hakka ve hukuka riayet eder**
 - 2- Ahlaksızlık yapmaz**
 - 3- Tevazu sahibi olur**
 - 3- Sıkıntı ve belalara karşı tevekkül eder ve teslim olur**
 - 4- Ölümden korkmaz**
 - 5- Sağlıklı ve sıhhatli olur**
- Daha sayamayacağımız bir çok güzelliklerde vuku bulur.**

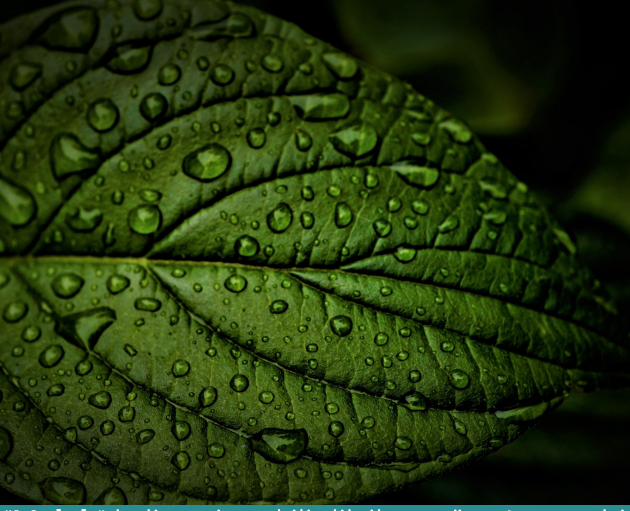
Bediüzzaman Said Nursî'nin; **"İman, insanı insan eder; belki, insanı sultan eder.**

Hakikî imanı elde eden adam kâinata meydan okuyabilir" (Sözler)

Allah'ı tanıyan ve itaat eden, zindanda da olsa bahtiyardır. O'nu unutan, sarayda da olsa zindandadır, bedbahttır. (Asa-yı Musa)' ifadelerini tefekkür edip Allah'a iman etmenin her iki âlem içinde ne kadar büyük bir kazanç olduğunu fehmetmeye çalışalım; Yani Allah'ı tanıyan ve ona kulluk görevlerini yerine getiren insan, sıkıntılar yaşasa da huzurludur. Çünkü o sıkıntıların ebedî saadete giden birer merdiven olduğu bilincindedir, o gözle bakar, Zahiren zindanda olsa da mânen sarayda gibi olur. Allah'ı tanımayan, ona kul olmayı reddeden insan ise zahirde mutlu gibi görünsede mânen zindandadır, çünkü huzuru geçici dünya da arayarak fitratına aykırı davranmıştır. Bütün dünya onun olsada huzur bulamaz.

Rabbimiz! Şüphesiz ki biz: 'Rabbimize iman edin!' diye imana davet eden bir davetçiyi işittik ve iman ettik. Rabbimiz! Günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört ve Ebrar olanlarla (çokça iyilik yapanlarla) beraber canımızı al." (3/Âl-i İmran 193)

MELEKLERE İMAN

"**Melek**" kelimesi, yetkili dilcilere göre Arapça bir kelime olup, "elûk" veya "elûke" kökünden gelir. Elûk; götüren, elûke de: haber götüren manasınadır. Melek kelimesi lûgat bakımından; haberci, elçi, kuvvet ve iktidar sahibi, tedbir ve tasarruf manalarına gelmektedir.

İslâm dininde ise; melek denince, akla önce, peygamberlere gönderilen ilâhî elçiler; sonra, insanlar ve kâinat üzerinde Allah (c.c.) namına tasarrufta bulunan ve O'nun emirlerini ve verdiği vazifeleri aynen yerine getiren manevî varlıklar gelmektedir.

Kur'ân-ı Kerim'in birçok ayetlerinde meleklerin, kâinattaki bütün varlıklar gibi bağımsız olarak yaratılan, fakat insanlara ve diğer canlı ve maddî yaratıklara mahsus olan yeme, içme, uyuma ve evlenme gibi sıfatlardan; erkeklik ve dişilik gibi cinsiyetten ve her çeşit günah işlemekten uzak, daima Allah'ı tenzih ve tesbih eden nuranî lâtif varlıklar olduğu bildirilmiştir. Bu özellikleri sebebiyle, Cenab-ı Hak tarafından kendilerine verilen her türlü işleri yapmaya, en kısa zamanda en uzak yerlere süratle gitmeye, diledikleri şekil ve surette görülmeye muktedir olan, Hak Teâla'nın mükerrem kulları, şerefli ve kutsal yaratıklarıdır. Nitekim Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyrulur:

"Onlar, Allah'ın emirlerine (isyan edip) karşı gelmezler ve emrolundukları şeyleri (aynen) yaparlar." (Tahrim Suresi 6)

"Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. O'nun katındakiler O'na ibadet etmekte (asla) kibir göstermezler ve (asla) yorulmazlar. Gece ve gündüz durmadan (yorulmadan) O'nu tesbih (ve takdis) ederler." (Enbiyâ Suresi 19-20).

"Gökleri ve yeri yoktan var eden, melekleri ikişer, üçer ve dörder kanatlı elçiler yapan Allah'a hamdolsun. O, yaratmada dilediğine (dilediğini) artırır. Muhakkak ki Allah her şeye kadirdir." (Fâtır Suresi 1)

Ayrıca Peygamber (s.a.s), Cibril (a.s)'i insanlardan biri (Ashab'dan Dihyetül-Kelbî) suretinde gördüğünü meşhur Cibril hadisinde beyan etmiştir. (Buhârî, İman, 1; Müslim, İman, 1). Bu ayetlerden ve onları açıklayıp manaca destekleyen pek çok sahih hadislerden,

her Müslümanın melekler hakkında, aşağıda sıralanan özelliklerine inanması gerekmektedir:

1. Melekler, Allah Teâlâ'nın yarattığı kullarıdır. Öyle ise onlar, Hak Teâlâ'nın -haşa- kızları, çocukları olmadıkları gibi, asla düşmanları da değildir
2. Melekler, Allah'ın emirlerine harfiyen bağlıdırlar. O'na asla karşı gelmez ve isyan etmezler, herhangi bir yasağını çiğnemezler, günah işlemezler.
3. Meleklerin, nuranî mahiyetlerine uygun (yaptıkları iş ve vazifelerine göre) ikişer, üçer, dörder kanatları vardır.
4. Kur'ân'a ve Sünnete göre melekler, gözle görülmeyen, nurdan (ışıkta) yaratılmış olmalarına rağmen, Cenab-ı Hak onlara, gerektiğinde diledikleri kesif cisimler ve insan şekline girerek görünme gücünü bağışlamıştır.

(M. Said Ramazan el-Butî, Kübrâl-Yakîniyyât el-Kevniyye, s. 271-278; A. A. Aydın İslâm İnançları, I, 402-403).

Melekler Neden Görünmezler?

Melekler, nurdan yaratılan, ruhanî ve lâtif varlıklar oldukları için, kendilerine mahsus olan bu mahiyet ve hakikatları onların insan gözüne görünmesine engel teşkil eder. Çünkü, maddî olan insan gözü, melekler gibi nuranî, lâtif ve soyut varlıkları görebilecek şekil ve vasıfda yaratılmamıştır. Ancak Cenab-ı Hak, hidayet rehberi olarak gönderdiği üstün vasıflı insanlar olan peygamberlerine bu kuvveti verdiğinden, yalnız onlar melekleri hakikî hüviyetleri veya Allah'ın dilediği surette görebilirler.

Melekler, yaratılan bu âlemin, göklerde ve yeryüzünde nizam ve intizamını sağlayan Allah'ın ruhanî yaratıkları, insanları koruyan, onlara hayrı ve iyiliği ilham eden, yaptıkları işleri yazan şerefli kâtipler, nuranî yüce varlıklardır.

Bu esasa göre, **vahye ve peygamberliğe, hatta ahirete ve gaybiyyât denilen "ahiret ahvali"ne, cennet ve cehenneme inanmak, ancak meleklerle iman etmekle mümkün olur.** O hâlde peygamberlere ve onlara indirilen semavî kitaplara inanmadan önce, onlara peygamberliği getiren, vahyi ve kitapları indiren "meleklerin varlığına" kesin olarak inanmak lâzımdır. Bu bakımdan, "meleklerle iman", "peygamberlere iman" demektir. Melekleri inkâr ise, peygamberliği de inkâr sayılır. İşte bu sebeptendir ki, meleklerle iman; "iman esasları" arasında "Allah (c.c)'a iman"dan sonra yer almıştır.

Nitekim Kur'an-ı Kerim'de; Allah'a imandan sonra meleklerine, daha sonra kitaplarına ve peygamberlerine iman etmek emredilmiştir: Bakara sûresi 285. ayetinde şöyle buyrulur:

"Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene (Kur'an'a) inandı, mü'minler de inandılar. Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine inandı..."

Esasen diğer iman esaslarına (ahirete, kaza ve kadere) iman etmek de her şeyden önce Allah Teâlâ'ya, sonra O'nun meleklerine inanmakla mümkün olur. Bu bakımdan meleklerle iman, Kur'an'da, Allah'a imandan hemen sonra zikrolunmuştur.

Bu konuda Resulullah (s.a.s)'den Hz. Ömer (r.a)'ın rivayet ettiği meşhur hadiste, Peygamberimiz (s.a.s), vahiy meleği Cibril (a.s) ile konuşmuş, kendisine "İman nedir?" diye sorduğunda Resulullah (s.a.s), şöyle cevap vermiştir:

"İman; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, hayriyle şerriyle kadere inanmaktır." (Müslim, İman 1; ayrıca Buharî, Ebu Davud, Tirmizî ve Nesaî de benzerlerini rivayet etmişlerdir).

Kur'an-ı Kerim'in beyanına göre melekleri, şu üç büyük grupta toplamak mümkündür:

A) "İlliyyûn, Mukarrebûn" diye anılan melekler. Bunlar, daima Allah Teâlâ'yı tenzih ve tehlil ile O'na ibadet ve taatla meşguldürler. Muhabbetullah (Allah sevgisi) ile istiğrak halindedirler.

B) "Müdebberât" diye bilinen melekler olup, bu kâinatın nizam ve intizamını temin etmekle görevlidirler. Allah Teâlâ'nın yerlerde ve göklerde irade ve kudretinin tecellisine aracılık ederler.

C) Her şeyden önce, peygamberlere vahyi ilâhîyi ulaştırmakla görevli olan ilahî elçilerdir. Bunlar genellikle bütün insanların ruhî halleri ve tekâmülleri ile meşguldürler. İnsanlarla ilgili çeşitli görevleri vardır.

Gerçek şudur ki; bütün meleklerin ne gibi görevleri olduğunu tafsilâtıyla bilmemize imkân yoktur. Ancak Kur'an-ı Kerim, meleklerin bazı görevlerini ve her göreve göre onlara verilen melek ismini haber vermiştir.

"Rabbimiz Allah'tır deyip dosdoğru yolda yürüyenlerin üzerlerine (müjdecî) melekler iner. Onlara: Korkmayın, mahzun da olmayın, size vadedilen cennetle sevinin. Sizin dünya hayatında da ahirette de dostlarınız biziz." (Fussilet Suresi 30-31)

"Hani siz Rabbinizden imdat (yardım) istemiştiniz. O da; 'Ben size birbiri ardından gelen bin meleklerle imdat ediyorum.' diye duanızı kabul etmişti." (Enfâl Suresi 9-10).

"Sûr üfürülünce, Allah'ın dilediğinden başka göklerde ve yerde ne varsa hepsi (düşüp) ölür(ler). Sonra Sûr'a bir daha üflenince, (ölüler dirilerek) ayağa kalkıp bakışır dururlar." (Zümer Suresi 68).

Kur'an'da "rasûl" (elçi) ve "nebî" (haber getiren) kelimeleri ile ifade edilen "PEYGAMBER", Farsça bir kelime olup nebî kelimesi ile aynı anlamda yani "haber getiren" demektir. Resul ile Nebi arasında şöyle bir fark vardır: Kendisine kitap indirilen Peygambere **Resul**; Kendisine kitap indirilmeyip kendisinden önceki Peygamberlere indirilen kitaplarla amel eden Peygambere **Nebi** denir.

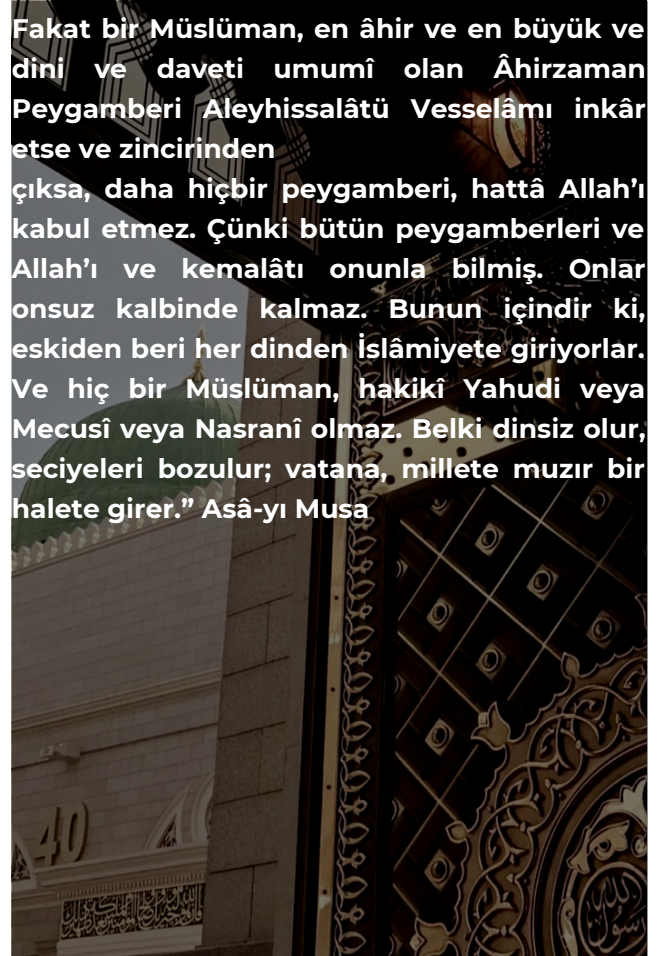
Bu tarife göre her Resul, aynı zamanda Nebi'dir, fakat her Nebi Resul değildir. Peygamberimiz (sas) hem nebî hem resuldür. Peygamberlerin ilki, Hz. Adem sonuncusu ise Hz. Muhammed'dir. Bediüzzaman'a göre, güneş için ışık ne ise, Ulûhiyet için de peygamberler odur. Güneş nasıl kendisini ışıyla ilân ediyorsa, kâinatta eserlerini sergileyen bir Ulûhiyet de, bütün bunları aydınlığa çıkaracak ve kâinatın ne anlama geldiğini şuur sahiplerine bildirecek olan elçilerini gönderecektir. Bu elçilere peygamberler diyoruz.(Sözler)

Peygamberler, iman esaslarında aynı mesajı getirmekle birlikte, zamanlarının ve ümmetlerinin durumlarına göre teferruatta farklılaşabilen şariatler getirmişlerdir. Bediüzzaman bu durumu, farklı ilâhî isimlerin başka başka tecelliler istemesiyle açıklar. Böylelikle, farklı ümmetleri farklı terbiyeler altında yetiştirmek ve onların her birini belli isimlerinin tecellilerine mazhar kılmak suretiyle, insan neslinden pek çok çeşitli mahsulât aldırıştır.

Nihayet insanlık tek bir peygamberin şeriatı altında toplanabilecek seviyeye geldiğinde, daha önce gönderilen bütün peygamberlerin müjdelediği **Âhirzaman Peygamberi Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm** gelmiş ve insanlığa kıyamete kadar bâki olacak dini getirmiştir. Bu itibarla, İslâmiyet, daha önceki bütün dinlerin bütün güzelliklerini kendisinde toplamış, Müslümanlar da bütün peygamberleri ve onların getirdiklerini Âhirzaman Peygamberinin vasıtasıyla öğrenmiş ve hepsine birden iman etmiş olmaktadır.

Bediüzzaman, bu durumun Müslümanları çok farklı bir konuma getirdiğine işaret eder: "[Başka dinlerin mensupları] onlar bir Peygamberi inkâr etse, diğerlerine inanabilirler. Peygamberleri bilmesede, Allah'a inanabilir. Bunu da bilmezse, kemalâta medar bazı seciyeleri bulunabilir.

Fakat bir Müslüman, en âhir ve en büyük ve dini ve daveti umumî olan Âhirzaman Peygamberi Aleyhissalâtü Vesselâmı inkâr etse ve zincirinden çıksa, daha hiçbir peygamberi, hattâ Allah'ı kabul etmez. Çünkü bütün peygamberleri ve Allah'ı ve kemalâtı onunla bilmiş. Onlar onsuz kalbinde kalmaz. Bunun içindir ki, eskiden beri her dinden İslâmiyete giriyorlar. Ve hiç bir Müslüman, hakikî Yahudi veya Mecusî veya Nasranî olmaz. Belki dinsiz olur, seciyeleri bozulur; vatana, millete muzır bir halete girer." Asâ-yı Musa

Peygamberlere imana dair hadisler;

"Benimle benden önceki diğer peygamberlerin misali, şu adamın misali gibidir: Adam mükemmel ve güzel bir ev yapmıştır, sadece köşelerinin birinde bir kerpiç yeri boş kalmıştır. Halk evi hayran hayran dolaşmaya başlar ve (o eksikliği görüp): "Bu eksik kerpiç konulmayacak mı?" der. İşte ben bu kerpiçim, ben peygamberlerin sonuncusuyum."(Buhari)

"Her peygambere mutlaka insanların inanmakta olageldikleri şeyler cinsinden bir mucize verilmiştir. Ama bana verilen (mucize) ise vahiydir ve bunu bana Allah vahyetmiştir. Bu sebeple Kıyamet günü, diğer peygamberlere nazaran etbâi en çok olan peygamberin ben olacağımı ümit ediyorum."(Buhari)

Peygamberlere imana dair ayetler;

- 1.Bir kısım peygamberleri sana daha önce anlattık, bir kısmını ise sana anlatmadık. Ve Allah, Mûsâ ile gerçekten konuştu. (Nisâ, 4/164)
- 2.Andolsun ki biz her ümmete, "Allah'a kulluk edin, sahte tanrılardan uzak durun" diyen bir elçi gönderdik. Onlardan kimini Allah doğru yola iletti, kimileri de saptırılmayı hak ettiler. Yeryüzünü dolaşın da hak dini yalanlayanların âkıbetinin ne olduğunu görün.(Nahl, 16/36)
- 3.Allah'ı ve peygamberlerini inkâr edenler, Allah ile peygamberlerini birbirinden ayırmak isteyenler, "Bir kısmına inanırız ama bir kısmına inanmayız" diyenler ve bunlar arasında bir yol tutmak isteyenler yok mu, işte gerçek kâfirler bunlardır ve biz kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır"(Nisa,150-151)
- 4.Allah'a ve peygamberlerine iman edip onlardan hiçbirini diğerlerinden ayırmayanlara gelince; işte Allah bir gün onlara mükâfatlarını verecektir. Allah çok bağışlayıcıdır ve sonsuz rahmet sahibidir."(Nisa,152)

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Kitaplara iman, iman şartlarından biridir. Allah Teâlâ insanlara gönderdiği Peygamberlerin bir kısmına, birer de kitap indirmiştir. Bu kitaplarda Allah, insanlara emir ve yasaklarını bildirmiş; onlara iyiyi, güzeli öğretmiş, doğru yolu göstermiştir. İşte bu kitaplara, Allah'ın kitapları mânasına **İlâhî Kitaplar** denir. Ayrıca **semâvî kitaplar, mukaddes kitaplar** adı da verilir.

İslâm dîni Allah'ın indirdiği bütün İlâhî Kitaplara inanmayı emreder. Bu îmanın özü şudur: Her Peygambere vahiy gelmiştir. Bâzı Peygamberlere gelen vahiyler, bir araya getirilerek müstakil birer kitap halini almıştır. Kendilerine kitap verilmeyen peygamberler ise, daha önce indirilmiş olan İlâhî bir kitaba tâbi olmuş, onun hükümlerini, gönderildikleri insanlara anlatmışlardır.

Kur'an, en son İlâhî Kitaptır. Son Peygamber Hz. Muhammed'e (asm) indirilmiştir. Kur'an'da çeşitli peygamberlerden bahsedilmekte ve bu peygamberlerden bazılarına kitaplar verildiği anlatılmaktadır. Her Müslüman, Kur'an'a inandığı gibi, Kur'an'ın haber verdiği bu İlâhî kitaplara da inanmalıdır.

Kur'an'dan önce indirilmiş olan İlâhî Kitaplar ikiye ayrılır:

1. Büyük kitaplar, 2. Küçük kitaplar.

Büyük kitaplar dört tanedir. İsimleri: **Tevrât** (Hz Musa'ya), **Zebûr** (Hz Davud'a), **İncil** (Hz İsa'ya) ve **Kur'an-ı Kerim** (Peygamberimiz Hz Muhammed (sav'e)'dir.

Küçük kitaplara ise sahifeler mânasına gelen "**Suhuf**" denir. Kendilerine suhuf verilen peygamberler: **Hız Âdem** (10 sahife), **Hız Şit** (50 sahife), **Hız İdris** (30 sahife) ve **Hız İbrahim** (10 sahife)'dir.

Kur'an'dan önce gelen ve bugün elde mevcut bulunan İlâhî Kitapların hiçbirisi, Allah'ın peygamberlerine indirdiği semavî kitapların orijinali değildir. Bunların zamanla asıl nüshaları kaybolmuş, insanlar tarafından yeniden yazılmışlardır. Bu yüzden de içlerine hurafeler ve bâtil inançlar karışmıştır.

Biz Müslümanlar, Hz. Mûsâ, Hz. Dâvud ve Hz. İsâ(as)'ya Tevrat, Zebûr ve İncil adını taşıyan İlâhî kitaplar gönderildiğine ve bu kitapların hak ve tevhid dînine aykırı hiçbir hüküm taşımadığına inanırız. Fakat ne var ki, bu kitaplar sonradan muhafaza edilemeyerek asılları kaybolmuştur. Bugün Yahudi ve Hristiyanların ellerinde bulunan kitapların içinde, peygamberlere indirilmiş olan vahiylerden hiçbir şey yoktur diyemeyiz. Fakat, içine hurâfe ve bâtil itikatların karıştığı da bir vâkıdır. Bu sebeple, bu kitaplara karşı ihtiyatlı davranırız. İçinde bulunan Kur'an'a uygun hükümlerin, vahiy mahsulü olduğunu kabûl ederiz. Kur'an'a zıd düşen hükümlerin ise, sonradan o kitaplara ilâve edildiğine ihtimal veririz. O kitapların Kur'an'a uygunluk veya zıd düşme durumu söz konusu olmayan haberlerinde ise, sükût ederiz. Ne kabul, ne de reddederiz. Çünkü onların vahiy eseri olma ihtimali olduğu kadar, olmama ihtimali de vardır.

Bu hususta Ebû Hüreyre (ra) şöyle demiştir: "Ehl-i Kitab, Tevrat'ı İbranice (metni) ile okurlar, Arap diliyle de Müslümanlara tefsir ederlerdi. Bu hususta **Resûlullah (asm) ashabına şöyle buyurdu:**

- Siz ehl-i kitabın sözlerini ne tasdik, ne de tekzib ediniz. Ancak **deyiniz ki: "Biz Allah'a, bize indirilene (Kur'an'a), İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve Yakuboğullarına indirilene, Mûsâ ve İsa'ya verilen (Tevrat ve İncil) ile bütün diğer peygamberlere Rab'lerinden verilene iman ettik. Onlardan hiçbirini diğerinden ayırt etmeyiz ve biz ona teslim olmuş kimseleriz."** (Bakara, 136)

Kur'an, 23 senede âyet âyet, sûre sûre nâzil olmuştur. Peygamber Efendimiz kendisine nâzil olan âyet ve sûreleri yanında bulunan sahâbelerine okur, sahâbeler de onu ezber ederler, bir kısmı da yazardı. Bundan ayrı olarak, Peygamber Efendimizin vahiy kâtipleri vardı. Bunlar nâzil olan âyetleri ve sûreleri özel olarak yazmakla vazifeli idiler. Gelen âyet ve sûrenin nerede yer alacağı, Kur'an'ın neresine gireceği de bizzat Peygamberimize Cebrâil (as) vasıtasıyla bildiriliyor, o da vahiy kâtiplerine tarif ederek, gerekeni yaptırıyordu. Böylece **Hz. Peygamberin sağlığında Kur'an'ın tamamı yazılmış, nereye neyin gireceği belli olmuştur.** Bununla beraber, Hz. Peygamber'in sağlığında Kur'an, henüz kitap hâlinde bir araya toplanmış değildi. Sayfalar halinde sahabeler arasında dağınık olarak bulunuyordu. Hz. Ebû Bekir'in hilâfeti zamanında görülen lüzum üzerine Zeyd bin Sâbit'in başkanlığında vahiy kâtiplerinden ve kuvvetli hâfızlardan müteşekkil bir komisyon kuruldu. Kur'an'ın bir cilt hâlinde bir araya toplanma işi, bu komisyona havale edildi. Ashabdan herkes, elinde yazılı bulunan Kur'an sayfalarını getirip bu komisyona teslim ettiler. Hâfızların ve vahiy kâtiplerinin elbirliği ile çalışmaları sonunda sayfalar, sûre ve âyetler Peygamberimizin tarif ettiği şekilde yerli yerine kondu. Böylece Kur'an, **Mushaf** adıyla tek kitap hâline getirilmiş oldu.

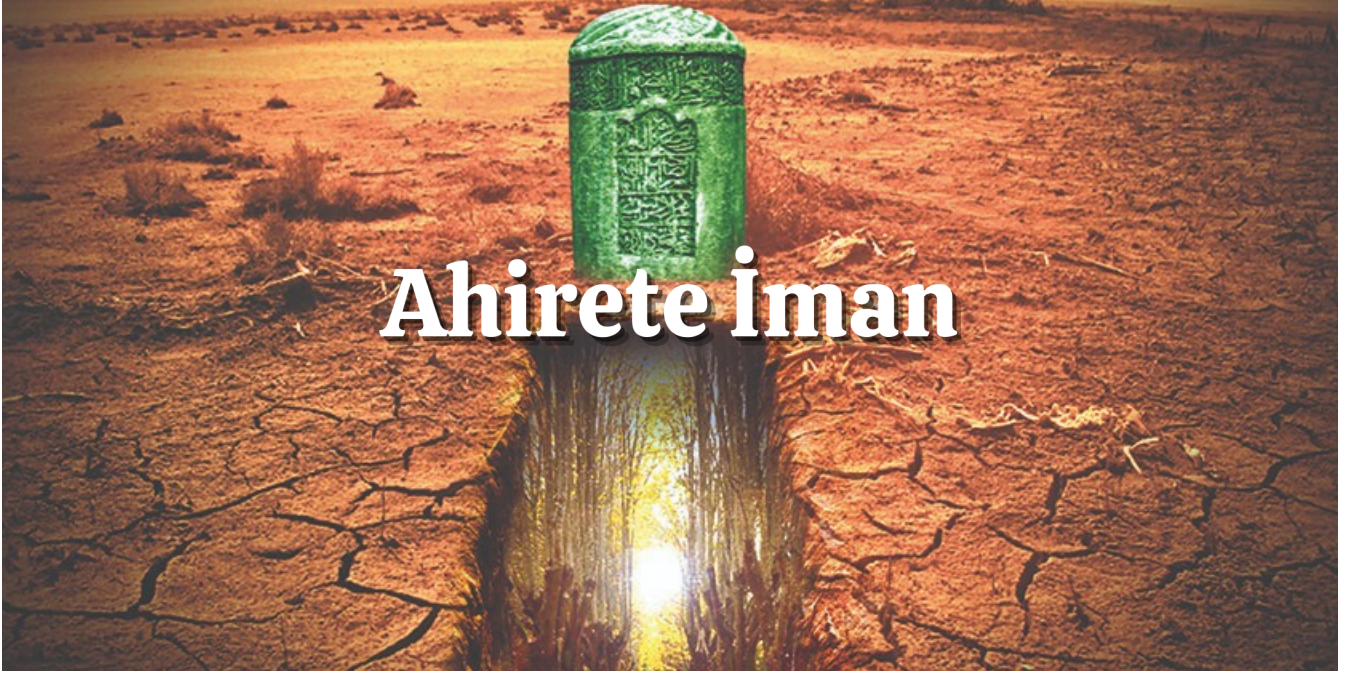
Kur'an'ın sâhip olduğu meziyet ve özellikler, âyetlerde ve hadislerde şu şekilde beyan buyurulmuştur:

- "Bu (Kur'an) da bizim indirdiğimiz bereket kaynağı bir kitaptır. Artık ona uyun ve Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin." (En'âm, 155).
- "İşte bu (Kur'an) da, bereket kaynağı, kendinden öncekileri (ilâhî kitapları) tasdik eden ve şehirler anasını (Mekke'yi) ve bütün çevresini (tüm insanlığı) uyarasın diye indirdiğimiz bir kitaptır..." (En'âm, 92).
- "Hâlâ Kur'an'ı düşünüp anlamaya çalışmıyorlar mı? Eğer o, Allah'tan başkası tarafından (indirilmiş) olsaydı, mutlaka onda birçok çelişki bulurlardı. (Nisâ, 82).

- (O sayılı günler), insanlar için bir hidayet rehberi, doğru yolun ve hak ile batılı birbirinden ayırmanın apaçık delilleri olarak Kur'an'ın kendisinde indirildiği Ramazan ayıdır... (Bakara, 185).
- (Resûlüm!) Sana bu mübarek Kitab'ı, âyetlerini düşünsünler ve akli olanlar öğüt alsınlar diye indirdik. (Sâd, 29).
- De ki: "Her kim Cebrail'e düşman ise, bilsin ki o, Allah'ın izni ile Kur'an'ı; önceki kitapları doğrulayıcı, mü'minler için de bir hidayet rehberi ve müjde verici olarak senin kalbine indirmiştir." (Bakara, 97).

Bir gün Hz. Ali şöyle dedi: "Bakınız, ben **Resûlullah'dan (asm): "Yakında fitneler kopacaktır"** buyurduğunu işittim. Bunun üzerine, "Ey Allah'ın elçisi, bu fitnelerden **kurtuluşun çaresi nedir?"** diye sordum. "Allah'ın kitabı, Kur'an'dır" buyurdular. (Daha sonra Hz. Peygamber, Kur'an'ın özelliklerini şöyle açıkladı:) Onda, sizden öncekilerin tarihi, sonrakilerinin haberi ve aranızdaki meselelerin hükmü vardır. O, Hak ile Bâtılı birbirinden ayıran kesin bir hükümdür. Her kim hidâyeti ondan başkasında ararsa, Allah onu şaşırtır. O, Allah'ın kopmayan sağlam ipi, kuvvetli fikir kitabı ve doğru yoldur. O, akılların sapıtıp şaşırmamasına ve dillerin karışmamasına yegâne sebebedir. Kur'an, ilim adamlarının doymadığı, asla tekrarlanmaktan eskimeyen ve hayret veren üstünlükleri bitip tükenmeyen bir kitaptır. Yine O, öyle eşsiz bir eserdir ki, cinler dahi onu dinlediği zaman, "Biz, doğruluk ve olgunluk yolunu gösteren hârikulâde bir Kur'an dinledik" demekten kendilerini alamamışlardır. Ona dayanarak konuşan doğru söylemiş, O'nu tatbik eden sevab kazanmış, O'nunla hükmeden adâlet etmiş ve insanları O'na dâvet eden dosdoğru yola yöneltmiş olur. (Hâris bin A'ver'den rivayet edilmiştir)

"Kur'an okuyunuz. Çünkü Kur'an, kıyamet gününde kendisini okuyanlara şefaâtçı olarak gelecektir" (Müslim, Müsâfirin 252.)

Ahirete İman

"Son" ve "Sonra Olan" anlamında Arapça bir kelime olan "Âhiret", "Âhir" kelimesinin müennes (dişi) şeklidir. Lügatte "Evvel" kelimesinin zıddı olarak kullanılır. İslâm literatüründe bu kelime "Öbür Dünya" manasında kullanılmıştır.

Dünya, canlıların yaşadığı evvelki âlem, ahiret ise son âlemdir. Bu kelimeler bazen "dâr=yurt" kelimesiyle birlikte kullanılır (Ankebût Suresi 64), Dâr-ı Dünya ve Dâr-ı Ahiret gibi. Bazen de tek başına kullanılır (Bakara Suresi 220).

Dünya, yakın ikamet yeri; Ahiret, son ikamet mahallidir. Kıyâmetin kopmasından sonra başlayacak zamana **âhiret günü** dendiğine göre, **âhirete iman**; her şey gibi dünyanın da ömrünün biteceğine, sonra bir başka şekle gireceğine, insanların tekrar dirilip kabirlerinden kalkacağına, dünyada yaptıklarından dolayı hesaba çekileceklerine, amel defterlerinin ellerine verileceğine, sırat köprüsünden geçileceğine, iyilerin cennete, kötülerin cehenneme gireceğine inanmak demektir.

Allah'ı Teâlâ, içinde yaşadığımız bu Dünya'yı ve üzerindeki bütün varlıkları geçici bir zaman için yaratmıştır. Bir gün dünya ve dünyadaki bütün insanlar, canlı ve cansız varlıklar yok olacaktır. Dağlar, taşlar, yerler, gökler parçalanacak (Karia Suresi 4-5), Allah'tan başka tüm âlem son bulacaktır (Rahman Suresi 27). Bu hadiselerin

meydana geldiği günü Kur'an, "zelzele saati" (Hacc Suresi 2) ve "Kıyamet Günü"* (Kıyâme, Suresi 1) diye adlandırır. Kıyamet Günü'nden sonra Allah'ın takdir ettiği bir zamanda insanlar yeniden hayat bularak kabirlerinden kaldırılacak ve "Mahşer" denilen düz bir sahada (Hicr Suresi 25), hesabı süratle gören Allah'ın (Âli İmrân Suresi 19) huzurunda, dünyada yaptıklarının hesabını (Hakka Suresi 19, 37) vermek üzere toplanacaklardır (Casiye Suresi 26). Hesapların görülmesinden sonra bir kısım insanlar iyilikleri nedeniyle Cennet'e, diğerleri ise, inkâr ve kötülükleri nedeniyle Cehennem'e gideceklerdir.

"Güneş katlanıp dürüldüğünde, yıldızlar kararıp döküldüğünde, dağlar yürütüldüğünde, kıyılmaz mallar bırakıldığında, vahşi hayvanlar bir araya toplandığında, denizler kaynatıldığında, ruhlar bedenlerle birleştirildiğinde, diri diri toprağa gömülen kızlara: 'Hangi gûnahtan dolayı öldürüldünüz?' denildiğinde, amel defterleri açıldığında, gök sıyrılıp açıldığında, cehennem kızıştırıldığında ve cennet yaklaştırıldığında herkes (hayır ve şerden) ne getirmiş olduğunu anlar."

Tekvîr Suresinin ilk 14 âyetinde iman hakikatlerinden biri olan **haşir**, yani öldükten sonra dirilme ve mahşere çıkma, iki kere iki dört eder katiyetinde ispat edilmektedir. Ahiretin varlığı hakikati gayet ehemmiyetli olduğundandır ki, Kur'an-ı Kerim'de tekrar tekrar, insanın yeniden diriltilip hesaba çekileceğinden ve buna göre mükafaat veya ceza göreceğinden ısrarla bahsediliyor. **Rûm Suresi 50. Ayet: Allah'ın rahmetinin eserlerine bak! Yeryüzünü ölümünden sonra nasıl diriltiyor. Şüphe yok ki O, ölüleri de elbette diriltecektir. O, her şeye hakkıyla gücü yetendir.**

Her geceden sonra sabahın, her kıştan sonra baharın gelmesi gibi, haşrin sabahı, o büyük saatten doğacağına delil ve işârettir. (İşârât-ül İ'caz) Her kış mevsiminden sonra bir bahar geliyor. Güz mevsiminde ölen, kışı ölü olarak geçirdikten sonra bahar mevsiminde yeniden diriltiren milyarlarca bitki ve hayvan, öldükten sonra diriltirme hakikatinin en güzel misali değil midir? Bir baharda diriltiren canlıların sayısı Adem Aleyhisselam'dan kıyamete kadar gelmiş ve gelecek bütün insanların sayısından binlerce defa daha fazladır. Bütün insanlar, yalnız bir baharda yaratılan sineklerin sayısı kadar bile değildir. Her sene bitki ve hayvanlardan üç yüz bin canlı türü yeniden diriltiliyor. Her canlı türünün ise milyarlarca ferdi bulunuyor. Sinekler ise sadece üç yüz bin canlı türlerinden sadece bir tek türdür.

"İnsan kendisini bir nutfeden yarattığımızı görmez mi? Şimdi o açıktan açığa bize düşman kesiliyor. Kendi yaratılışını unutup bize örnek getirmeye kalkışıyor ve 'Şu çürümüş kemiklere kim can verecekmiş?' diyor. De ki, kim onları ilk başta yaratmış ise o diriltecek. O yaratmanın her türlüşünü bilir."

(Yasin Suresi 77-79) "Çürümüş kemikleri kim diriltecek?" diye itiraz eden, hakikate karşı gözleri kör, kulakları sağır olan zavallılara ne demeli? Yine Kur'an-ı Kerim'in ifadesiyle "Onu ilk önce kim yaratmışsa O diriltecek." diye cevap veriyor. "Ey sersem! Sen diyorsun: "Nasıl bu koca memleket tahrip edilip başka yere kurulacak?" İşte görüyorsun ki her saat, senin aklın kabul etmediği o tebdil-i diyar gibi çok inkılablar, tebdiller oluyor. Şu toplanmak, dağılmak ve şu hallerden anlaşıyor ki bu görünen süratli içtimalar, dağılmalar, teşkilleri, tahripler içinde başka bir maksat var. Bir saatlik içtima için on sene kadar masraf yapılıyor. Demek bu vaziyetler maksud-u bizzat değiller. Bir temsildir, bir taklittirler. O zat mu'cize ile yapıyor. Tâ suretleri alınıp terkip edilsin ve neticeleri hıfzedilip yazılsın. -Nasıl ki manevra meydan-ı imtihanının her şeyi kaydediliyordu ve yazılıyordu.- Demek, bir mecma-ı ekberde muamele, bunlar üzerine devam edip dönecek. Hem bir meşher-i a'zamda daimî gösterilecek. Demek şu geçici, kararsız vaziyetler; sabit suretler, bâki meyveler veriyorlar." (Sözler)

Kadere ve Kazaya İman

Kaza ve Kadere İman Nedir? Şerlerin Yaratılması Nasıl Olur?

Kader, Cenâb-ı Hakk'ın ezelden ebede kadar olmuş ve olacak, iyi-kötü her şeyin oluş zamanını, yerini ve her türlü özelliklerini **ezelden** bilmesi, öylece takdir ve tesbit etmesidir. **Kazâ** ise, zamanı gelince ezeli ilmine ve takdîrine uygun olarak eşya ve olayları yaratmasıdır. Bu tariftten anlaşıldığına göre, kader yüce Allah'ın ilim ve irâde sıfatının bir tecellisi, kaza da tekvîn sıfatının eseridir. Allah bütün kâinatı ve kâinat içinde bulunan canlı - cansız bütün varlıkları bir programa göre yaratmıştır.

Allah kainatta meydana gelecek bütün hâdiseleri bildiği gibi, Kâinatta görünen eşsiz nizam ve hârika düzen, onu, Allah'ın bilerek plânladığını, programladığını ve her şeyi o plân ve programa göre, zamanı gelince yaratmakta olduğunu gösterir. İşte Allah'ın kâinatı yaratmadan evvel ezelde çizdiği bu programa kader denir. Zamanı gelince bu programı tatbika koyması da kazâ'dır.

Şu halde **kazâ ve kadere iman**; Allah'ın her şey'i bildiğine, ezelde programladığına, sonra da zamanı gelince eşya ve olayları o bilgi ve programa göre yaratmakta olduğuna **tereddütsüz** olarak iman etmektir.

Alemde Hayrın Yanında Şerler de Yaratılmaktadır. Hayrı da, şerri de yaratan Allah'tır. Bu inanış, Kadere imanın bir cüz'üdür. Ancak âlemde yaratılan hayırlar asıl, şerler ise fer'i'dir. **Hayırlar küllî, şerler cüz'idir**. Şerrin yaratılması, "**her şey zıddıyla bilinir**" kaidesiyle, hayrın hakikatı ve güzelliği ortaya çıkması içindir. Meselâ hastalık olmasa, sıhhatin nasıl kıymetli bir nimet, büyük bir ganimet olduğu bilinemezdi. Karanlık olmasa, ışığın değeri anlaşılamazdı. Kötülük olmasa, iyiliğin fazîlet ve üstünlüğü idrâk edilemezdi. Alemde hayrın yanında cüz'î kalan şerler hiç yaratılmasa idi, hayrın mâhiyeti ve güzelliği tam görülemediği gibi; hayrın nevîleri, dereceleri, çeşitleri de anlaşılamazdı. Böylelikle cüz'î bir şerrin yaratılmaması neticesinde pek çok hayırlar vücuda gelemezdi, dolayısıyla büyük bir şer ve zarar ortaya çıkardı. Ayrıca şer ve hayır telâkkisi, çoğu zaman insanın anlayışına ve bakış açısına göre de değişmektedir. İnsan bâzı şeyleri kendisi için şer ve çirkin bulurken, aslında o şey onun hakkında tamamiyle hayırdır.

Fakat insan hodgâm (bencil) ve zâhir-perest olduğu için, ilk bakışta kendi menfaatine aykırı bulduğu her hâdiseye şer hükmünü verebilmektedir. Bunu bir misalle açıklayalım: Mühim bir iş için uçağa binecek bir adam, bineceği uçağı kaçırrsa, bu ona büyük bir şer olarak gözüktür. Çünkü menfaati zedelenmiş, dünyevî bir işi aksamıştır. Ancak daha sonra havada uçağın kaza yapıp düştüğünü farz edelim. Bu durum karşısında da, aynı insan, daha önce şer telâkki ettiği şey'in, aslında kendisi için ne kadar hayırlı olduğunu düşünmeye başlayacaktır.

Demek ki ilk bakışta insana şer gibi görünen pek çok hâdise, netice itibarıyla iyi ve hayırlı olabilmektedir...

Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri bu hakikati ne güzel dile getirmiştir:

**"Hak şerleri hayreyler
Zannetme ki gayreyler
Ârif anı seyreyler
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler..."**

Şerrin Allah'ın ilmi ve iradesi dışında meydana geldiğini ve Allah'ın şerleri yaratmadığını söylemek; Allah'ın İlim, İrâde ve Kudret sıfatlarının bir hududu ve sınırı olduğunu iddia etmek demektir. Bu ise, ulûhiyetin şânına bir noksanlık isnâdı olduğu gibi, kâinatın bir plân ve programa göre yaratıldığı gerçeğine de zıddır. Bunun içindir ki Hayır ve şerrin de Allah'tan olduğu, Allah tarafından yaratıldığı hususu, Kaza ve Kadere İmanın içinde yer almıştır.

İnsanın İşlediği Hayrı da, Şerri de Allah Yarattığına Göre, İnsan Nasıl Yaptığı Şerden Mes'ûl Tutulabilir?

Allah Teâlâ bizim yapacağımız iyi-kötü bütün hareketlerimizi, hayır ve şer bütün davranışlarımızı bilir ve zamanı gelince de yaratır. O'nun bu bilmesi ve yaratması, bizim mes'ûliyetten kurtulmamızı gerektirmez. Zira Allah, biz insanlara, iyi ile kötüyü, hayır ile şerri birbirinden ayırdedip bunlardan birini tercih etme irâde ve ihtiyarını, kabiliyet ve hürriyetini de vermiştir. İnsandaki bu ihtiyar ve irâdeye, **"cüz-i ihtiyar"** veya **"cüz-i irâde"** denir. İnsan bu kabiliyetini kullanarak iyiyi veya kötüyü, hayrı veya şerri seçebilir. Allah da onun bu tercihi göre, fi'lini yaratır. Demek ki, Allah kulun iyi veya kötü fiillerini, onu iyilik ve kötülük yapmaya zorlayarak değil, bil'akis irâde ve ihtiyarını kullanması sonucu yaptığı tercihe göre yaratmaktadır.

Kul iyiyi tercih ettiyse iyiyi yaratır, kötüyü tercih ettiğinde de kötüyü... Bu durumda mes'ûliyet de, seçim ve tercihi yapan insana ait olur. **Özet olarak denebilir ki, kulun fiillerinde şerri ve kötüyü yaratan Allah'tır; fakat onu isteyen, kazanan, kesbeden insandır. Bu sebeble mes'ûliyet de insana aittir.**

Allah Ezel de Olacak Her Şey'i Bilmekle, Bizi O Şey'i Yapmaya Zorlamış Olmaz mı?

Hayır. Çünkü kulun bir şey'i yapacağını Allah'ın bilmesinin, kulun fiili üzerinde zorlayıcı bir te'siri yoktur. Bunu bir misalle izah edelim: Astronomik incelemeler neticesi 1 sene sonra ay'ın tutulacağını bildiğimizi farzedelim. Günü gelince ay tutulsa, bu, ay'ın biz bildiğimiz için tutulduğu mânasına gelebilir mi? Hayır. Çünkü ay, biz bildiğimiz için değil, tutulma sebeplerinin varlığından dolayı tutulmuştur. Biz o sebepleri daha bir sene önceden ilmî incelemelerle keşfederek ay'ın tutulacağı hususunda bilgi sahibi olduk. Hiçbir zaman biz ay'ın tutulacağını söylediğimiz için ay tutulmadı. Aynen bu misal gibi, Allah da kulun irâdesini hayır veya şerden hangi istikamette kullanarak nasıl bir davranış yapmak istediğini önceden bilir, onu tesbit ve takdîr eder. Zamanı gelince de kulun istediği istikamette yaratır. Allah'ın bu bilmesi, kulun o fiili işlemeyi isteyeceği içindir. Yoksa, Allah bildiği için kulun o işi yapmayı istemesi ve işlemesi söz konusu değildir. Şu halde, kulun irâdesini kullanarak işlediği fiillerini Allah'ın ezelde bllip takdîr etmesi, kulu mes'ûliyetten kurtarmaz. Çünkü, bu bilişte kulu bir zorlama, irâde ve ihtiyarını ortadan kaldırma durumu kesinlikle yoktur.

Kaza ve Kader İnancının, âmentü İçinde Yer Almasının Hikmeti Nedir?

Kaza ve Kadere îman, aslında imanın son hududunu gösteren, hal ve vicdanla ilgili çok ince bir mes'eledir. Mü'min kadere, hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna îman ile, her şey'i, hatta nefsin ve fiillerini bile Cenâb-ı Hakk'a verir. Bu durumda, **mes'uliyetten** kaçmaması için karşısına **cüz'-i ihtiyârî** çıkar. "İstek ve iradenle yapıyorsun, o halde mes'ulsün" der. İnsan cüz'-i ihtiyârîsine dayanıp yaptığı iyilik ve kemâlâtı nefsinde mâl edip mağrur olacakken, bu sefer de karşısına kadere iman çıkar. "Haddini bil, yapan sen değilsin. Yapan ve yaratan, takdîr ve irâde eden Allah'tır" der.

Görüldüğü gibi, kader nefsi gururdan, kibirden kurtarmak; cüz'-i ihtiyârî de mes'uliyet ve mükellefiyetten kaçmasına fırsat vermemek için îmanın esasları arasına dahil olmuşlardır. Bunun aksi, yani, insanın mes'uliyetten kurtulmak için kadere yapışması; yaptığı iyilik ve hasenelerle gururlanması için de cüz'-i ihtiyârîye sarılması, kadere îmanın sır ve hikmetine aykırıdır.

Kaza ve Kadere İnancın İnsan Hayatı Üzerindeki Te'sirleri Nelerdir?

Kaza ve Kader inancı, insanda **ümitsizliğin ve kederin en büyük ilâcıdır**. İnsan, başına gelen felâket ve musîbetlere, kadere olan inancı sebebiyle, Allah'ın takdîri gözüyle bakıp kendini teselli eder. Onun takdîrine rıza gösterir. Kudreti sonsuz bir Rabbin murâkabesi altında olduğunu hisseder. O belâ ve musibetin Allah'tan geldiğini bildiğinden, kurtulmak için yalnızca O'na iltica eder, O'na yalvarır. Gelen musibetin kendisi için keffâret ve afv sebebi olduğunu düşünür, sabır ve metanet gösterir. Bu sırdandır ki, **"Kadere îman eden, kederden emîn olur"** denilmiştir.

Kadere îman, insan rûhunu dünya kadar ağır yüklerden de kurtarır. Çünkü insan, bütün kâinatla alâkadardır. Maksudları ve arzuları, ideal ve hedefleri sonsuzdur. Kudret, irâde ve hürriyeti ise, sınırlı ve mahduddur. Arzu ve maksadlarının, düşünce ve fikirlerinin bâzan binde birini bile gerçekleştirmeye gücü yetmez.

Bu durumda insanın gerçekleşmeyen arzu, ideal ve düşünceleri, onu mânen baskı altında tutar, ruhunu ezer, kalb ve vicdanını sızlatır. Ümitsizliğe düşürür. İşte kadere îman, bu durumdaki bir insanın en büyük teselli kaynağı, şevk ve gayret menba'ı, ümid ışığı, üzerindeki ağırlıkları yükleyebileceği metin bir istinad noktasıdır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, kader, insanı gurur ve kibirden kurtarır. Nefsin ve benliğin insanı havalandırarak yoldan çıkarmasına, bir nevi fir'avunlaştırmasına mâni olur. Tevazu' ve mahviyet sâhibi kılar.

Kadere İman İle ilgili Ayetler:

- **Tevbe 51:** De ki: "Bizim başımıza ancak, Allah'ın bizim için yazdığı şeyler gelir. O, bizim yardımcımızdır. Öyleyse mü'minler, yalnız Allah'a güvensinler."
- **Hud 6:** "Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki, rızkı Allah'a ait olmasın. Her birinin (dünyada) duracakları yeri de, (öldükten sonra) emaneten konulacakları yeri de O bilir. Bunların hepsi açık bir kitapta (Levh-i Mahfuz'da yazılı)dır. "
- **Ra'd 39:** "Allah, dilediğini siler, dilediğini de sabit kılıp bırakır. Ana kitap (Levh-i Mahfuz) O'nun yanındadır."
- **Hicr 4:** "Helâk ettiğimiz her memleketin mutlaka bilinen bir yazısı (belli vakti) vardır."
- **Nahl 61:** "Eğer Allah, insanları zulümleri yüzünden hemen cezalandırıyorsa, yeryüzünde hiçbir canlı bırakmazdı. Fakat onları belirli bir süreye kadar erteler. Ecelleri geldiği zaman ise ne bir an geri kalabilirler, ne de öne geçebilirler."
- **Neml 75:** "Gökte ve yerde gâib (gizli) hiçbir şey yoktur ki apaçık bir Kitap'ta (Levh-i Mahfuz'da) olmasın." ve daha bir çok ayette kaderden bahsedilmektedir.

Hız. Hatice (r.anha)

O bizim annemizdi. Bu ümmetin annesi... Sevgililer Sevgilisinin sevgili eşı. **“Onun eşleri, onların anneleridir.”**[1] buyruğunun yücelttiğı ilk kişı. O, Allah'ın Habibi'nin dünyada en çok sevdiği üç şeyden birinin asr-ı saadet aynasında yansıyan en mükemmel ifadesi.[2] Allah'ın dininde Cennet, bir kişinin bile annesi olanların ayakları altına serilmişken bütün ümmetin anneliğine lâıyk görölene bilmem ki ne demeli! Sanırım Sevgili Efendimizin onu bu ümmetin kadınlarının en üstünü olarak nitelemesini hatırlarsak onun Allah katındaki yüce makamını tahmin edebiliriz belki.

Güneşin Sığındığı Gölge

Gençlik devresiyle Peygamberlik döneminin fırtınalı zamanlarında sevgili eşı Hz. Hatice (r.anhâ) Onun için bir huzur limanı, saadet sığınağı oldu. Özellikle İslâmî tebliğın ilk zamanlarında Hz. Muhammed aleyhisselâm'ın korku ve endişelerden kurtulmasında, dikenler ve tuzaklarla dolu davet yolunda metanetle, sabırla yürümesinde Hz. Hatice (r.anhâ), Peygamberimizin en büyük destekçisiydi. İlk vahiy geldiğinde Efendimiz aleyhisselâm korkuya kapılmış neye uğradığını bilememiştı. Hıra Mağarası'ndan koşarak evine sığındığında şiddetli fırtınaya yakalanmış birisi gibi titriyor, üşüyor ve “Beni örtün!” diyordu. Hiç üstelemeden Ona örtüler getiren Hz. Hatice (r.anhâ), yapıcı tavırları ve teselli eden sözleriyle Sevgili eşinin gönlündeki fırtınaları dindirmiş, âdetâ ılık bahar meltemleri estirmişti. O gün, Rasûlullah (s.a.s) meydana gelen hâdiseyi ona haber vererek: **“Kendimden korktum.”** dediğinde Hz. Hatice (r.anhâ) Ona: **“Öyle deme; Allah'a yemin ederim ki, Allah hiçbir vakit seni utandırmaz. Çünkü sen akrabana bakarsın, işini görmekten âciz olanların ağırlığını yüklenirsin, fakire verir, kimsenin kazandıramayacağını kazandırırın, misafiri ağırlarsın, hak yolunda meydana gelen olaylarda halka yardım edersin.”** demiş; sonra da O'nu iyice yatışması için bilgin bir zât olan amcaoğlu Varaka b. Nevfel'e götürmüştü.[3] Hz. Hatice binti Huveylid (r.anhâ) O'na iman etti.Allah'tan getirdiğı şeyleri tasdik etti. Görevinde O'nun yardımcısı oldu. O Allah'a ve Rasûlü'ne iman edip Rasûl'ün Allah'tan getirdiğı şeyleri doğrulayan ilk kimseydi. Allah, onunla Elçisi'nin işlerini kolaylaştırıyordu. Peygamber Efendimiz (s.a.s) hayatı boyunca ondan inkâr ve yalanlama sözü ile Kendisini üzecek türden hoşuna gitmeyecek hiçbir şey işitmedi. Bilakis Hatice, Efendimizin dışarıdaki alay, hakaret ve işkence ortamından her eve gelişinde sebatını arttırmak, davet yükünü hafifletmek, Onu tasdik etmek ve insanlara karşı vazifesini kolaylaştırmak için O'nu teselli edip destekliyor ve böylece sıkıntısını gideriyordu.[4] Hz. Hatice (r.anhâ), İslâmî davetin en zorlu günlerinde Rasûlullah aleyhisselâm ve henüz küçük bir çocuk olan Hz. Ali (r.a) ile birlikte Kâbe'de ibadet ediyor ve bu haliyle müşriklere meydan okuyordu. Bu günlerde yeryüzünde onlardan başka Allah'a ibadet eden bulunmuyordu. Hz. Hatice annemizi Kâbe'de ibadet ederken gören Hz. Abdullah b. Mes'ûd (r.a), onun daha tesettürün emredilmediğı o günlerde örtülere iyice sarınarak güzelliğini gizlemiş olduğunu söylemiştir.[5] Bu durum onun tesettür konusunda basiretinin enginliğini gösterir. Ayrıca iffetini kale gibi koruma konusunda Hz. Meryem[6] ile benzerliğinin de işareti sayılabilir. Hem zaten o, üstün iffeti sebebiyle İslâmiyet'ten önce de “Tâhire: Tertemiz kadın” lakabıyla anılırdı.[7]

[1] AhzâbSûresi 6. Âyet.

[2] Sevgili Peygamberimiz (sas) bir Hadis-i şeriflerinde, “Dünyada bana kadınlar ve güzel koku sevdirdi. Namaz da gözümün nuru kılındı.” buyurarak bu üç şeye işaret etmiştir.(Nesâi, İsratü'n-nisâ 1) Elbette bunların en sevgili ve sürekli huzur kaynağı olanı namazdır.

[3] Buhârî, Bedyü'l-Vahy 1.

[4] İbn Hişâm, es-Siretü'n-Nebeviyye, (I-IV) Beyrut, ty. I, 257.

[5] Zehebî, Siyer-i A'lâm'in-Nübelâ, (I-XXV) I, 463; Ahmed, I, 209 – 210.

[6] Bkz.:TahrîmSûresi 12. Âyet.

[7] Yaşar Kandemir, “Hatice” DİA, XVI, 465.

**Îman hem nurdur, hem kuvvettir.
Evet, hakikî îmanı elde eden adam,
kâinata meydan okuyabilir...**

Sözler - RNK

Bizi takip edin

KİTAPAYRACIADANA

KİTAP AYRACI